

א' ה' 42 חברי הכנסת החדשים המגיעים אל העשירית

רבים במפלגת העבודה רואים את היום שבו התגלה חשבון הדולרים של יצחק רבין ואשתו, לאה, כיום שבו עלה, למעשה, הליכוד לשילטון ומפלגת העבודה נפלה. העובדה שהיועץ המישי פטי לממשלה דאג, הפרופסור אהרון ברק, סרב "למחול" ללא רבין, הביאה לכך ש"ממשלת העבודה" לא תוכל להתמודד. היתה זו פרשה שהסעירה את הארץ ושהצטרפה לפרשות ידלן, עופר, צור ופלד, שהציגו את מישטר המערך כ"מושחת ושגרמו להתמוטטות. צחוק הגורל הוא שהאיש שנבחר ל"כנסת העשירית במקום החמישי ברשימת הליכוד, שהוא המקום השלישי ברשימת חרות, מיד אחרי מנחם בגין ודוד לוי, נתפס אף הוא בעבירה דומה לעבירה של לאה רבין. יעקוב מרידור, מי שנחשב כמושיע הכלכלי שמציע הליכוד למדינה, נתפס כשברשותו חשבון מטבעות בגובה של מאות אלפי דולרים בבנק בשווייץ, בעוד שחשבון הדולרים של לאה רבין,

הציע שותפות לבעלי הון ישראליים בגידול כותנה בעלת סיבים ארוכים במיוחד באזור אגס סאנה בחבש. המשקיעים הישראליים כמעט והסכימו להיכנס ל"עסקה, אולם בדיקה יסודית שלהם,

פני הדור כמרר ידור (וארידור, וסבידור, וכו' וכו' וכו')

שהפיל לדעת רבים את המערך, היה בגובה של 20 אלף דולר בלבד. יעקוב מרידור, מפקד האצ"ל, החל את פעולותיו העיסוקיות בשנת 1951. הוא יסד את חברת אינקודה לשחיתת בשר ב"אתיופיה והבאתו לישראל. מאוחר יותר נכנסו לחברה גם בן למישפחת קצבים מפורסמת בישראל, עזריאל עינב, ומי שהיה מפקד אגירת המפעלים אקסודוס, יוסי הראל-המבורגר. בעזרת ציוד מיושן עיבד מרידור בשר, שאותו קנה בזול באתיופיה ובאריתריאה, ושיווק אותו לישראל. אולם הציוד ה"מיושן וחוסר הידע של מרידור בנושאים אלה הביאו את החברה, שקמה בקול תרועה גדולה, לעברי פי פחת. שנתיים אחרי שהוקמה החלישה ממשלת ישראל לקנות חצי מהחברה, כדי לנסות ולהציל אותה, ושלוש שנים אחר-כך נאלצה ממשלת ישראל לקנות גם את החצי השני. מרידור יצא ברווח גאה מהתמוטטות אינקודה שבבעלותו, אולם המשך לנסות ולבנות עסקים בחבל זה של העולם. הוא

שנערכה ממש לפני החתימה על הסכם השותפות, גילתה כי האזור כולו שטוף מים ודורש השקעה של מיליארדים ב"ניקון, לפני שאפשר יהיה לגדל בו כותנה. שלוש שנים אחרי שנכשלה מבחינתו חברת אינקודה, נכנס מרידור לשותפות עיסוקית עם יהודי בשם מאיר הלוי. מאוחר יותר התפרסם מאיר הלוי כבעל חברת האוניות סומרפין, שפשטה את הרגל, ולאחרונה הוא התפרסם כמנהלה של חברת קורת גג, השנויה במחלוקת. מרידור ומאיר הלוי הקימו חברה בשם ניוון, שהיתה אמורה לקנות אוניות דיג יפאניות, לדוג דגיטונה ביס"סוף ולייבאם לישראל. כאן, על"פי התוכנית, היו צריכים לעשן את הדגים ולייצאם. חברת ניוון לא רכשה אף ספינת דיג אחת. מרידור טען, וככל הנראה בצדק, שהרעיון נכשל בגלל מאיר הלוי, דרש ממנו פיצויים בסך 50 אלף דולר, סכום ענק באותם הימים, ואף קיבל סכום זה. הפיצויים שולמו על-ידי הלוי למרידור, חלקם במוזמן וחלקם בצורת מניות בחברת

סומרפין של מאיר הלוי. לזכותו של מרידור יש לציין שהוא מכר את החלק שלו בסומרפין עוד לפני ההסתככות המפורסמת של חברה זו.

מעצמת אשראי

אי פנה מרידור להקים את הענק הימי הגדול ביותר בהיסטוריה, שנבנה כמעט ללא אגורה אחת של מזומנים. הוא הקים יחד עם רביחובל מילה ברנר את החברה הימית להובלת פרי. מרידור ו"ברנר הבינו את מצוקתן של המיספנות השונות הפזורות בעולם, שבאותה תקופה היו מחוסרות עבודה ומחוסרות הזמנות לעתיד. הם הציעו למיספנות אלה לבנות להם אוניות, וקיבלו תנאים אשראי נוחים ביותר. אחר-כך נהגו לפנות לממשלותיהן של אותן מיספנות וקיבלו מהן הלוואות גדולות. הממשלות היו מעוניינות בעבודה למיספנות שלהן, עם הסכמי-אשראי של

המדינות שעימן עשו עסקים ושל המיספנות הם היו מתייצבים בבנקים גדולים ומקבלים קווי-אשראי נוספים. כשהערביר יות לאשראי הזה היו מניות החברה הימית להובלת פרי.

החברה הימית להובלת פרי הפכה ב"צורה זו מעצמה ימית של ממש. השבור עון הגרמני שטרן הקדיש לחברה ולשני בעליה, יעקוב מרידור ומילה ברנר, כתבת ענק מצולמת, ותיאר אותם או כאילי-ספנות בסדר-גודל של אריסטוטל אונאסיס. כשהיו זקוקים מרידור וברנר לכסף נזיל, הם היו מוכרים במחיר מוזל את אחת האופציות שלהם לבניית אוניות במיספנת חוץ, בין אם זו מיספנת ספרדית, רומנית או יוונית, או שהיו מוכרים את אחת מאוניותיהם, או מחכירים אותה, גם זאת במחיר מוזל.

כמו בכל חברה הבנויה בצורה זו, גם נפילתה של החברה הימית להובלת פרי לא אחרה לבוא. החברה אצמם לא פשטה את הרגל, אך נכנסה לקשיים כספיים גדולים, ולאמיתו של דבר הפסיקה לתפקד. אז החלה גם פרשת חשבון ה"מטבעות של מרידור בבנק השווייצרי.

ב"20 באוגוסט 1973 התקיימה בבנק פור לה קומרט קונטיננטל בניו-יורק ישיבה, שבה השתתפו מנהלי הבנק האנז'ל הישראלי יעקוב מרידור. מרידור ביקש הלוואה של 2.5 מיליון דולר, והציע תמו"רתן, כערבות, את מניות החברה הימית להובלת פרי. מניות החברה הימית להובלת פרי נחשבו אז כמניות מוצקות. מרידור וברנר ניבאו כאילו את עידן מיכליות הענק, שלא יעברו בתעלת-סוויץ, אלא יקטו את כף התיקוה הטובה. צי מיכליות-הענק של החברה הימית להובלת פרי הבטיח את תשלום ההלוואה שבה רצה מרידור. מרידור אף הסביר, לטענת מנהלי הבנק, מדוע הוא רוצה את ההלי"וואה. לדבריהם טען מרידור, שהוא רצה את הכסף באופן אישי, כדי לרכוש לעצמו מניות של החברה הימית להובלת פרי. יצירת דרישה למניות אלה תעלה את השער שלהן בבורסה העולמית, ומרידור יוכל לשלל לכיסו סכומים גיכריים.

למרות שמו הטוב של מרידור בע"לם העסקים של שנת 1973, היה הבנק

ח"כ הראל (בין שמיטוב, ברייב, פרס, רבין, אבן) לא לחזור על שגיאות פעמיים